

T.C.
KALKINMA BAKANLIĞI
Özel Kalem Müdürlüğü

44384
GK-165

11 TEMMUZ 2014

ÇOK İVEDİ

Sayı : 43728771-610.00-
Konu : 7/44384 Esas Sayılı Yazılı Soru Önergesi

3048

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

İlgi: TBMM Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının 04.06.2014 tarihli ve 43452547-120.00-181114 sayılı yazısı.

İlgi yazıyla, İzmir Milletvekili Sayın Ahmet Kenan TANRIKULU'nun tarafıma tevcih ettiği 7/44384 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevaplandırılması talep edilmektedir.

Söz konusu yazılı soru önergesiyle ilgili cevabımız ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Bakan

EKLER :

1- Soru önergesine ilişkin cevaplar
(4 sayfa)

Adres: Necatibey Cad. No:110/A-06100 Yücetepe-ANKARA

Telefon: +90 (312) 294 50 00 - 294 50 95 - 294 50 97

Faks: +90 (312) 294 69 77

Elektronik Ağ: <http://www.kalkinma.gov.tr>

sozdemir@kalkinma.gov.tr

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.

Evrak teyidi <https://kbeb.kalkinma.gov.tr/Sorgu> adresinden 9D11-H60Y-8YB7 kodu ile yapılabilir.

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN AHMET KENAN TANRIKULU'NUN YÖNELTTİĞİ
7/44384 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNE YÖNELİK CEVAPLAR:**

Soru 1: İşsizlik Sigortası Fonu'nun 2002 yılından bu yana gelir ve giderleri nedir? Yıllar itibariyle kaç işsize ne kadarlık ödeme yapılmıştır?

Cevap 1: Soruya cevap teşkil edecek tablolar aşağıda yer almaktadır.

İşsizlik Sigortası Fonuna İlişkin Bazı Veriler

İŞSİZLİK SİGORTASI FONU YILLIK GELİR GİDER DENGESİ												
(Bin TL)	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
TOPLAM GELİR	2.827.095	4.108.460	4.620.210	5.032.603	6.076.919	7.390.096	9.587.211	9.712.801	8.990.975	10.185.185	11.591.909	12.734.320
Prim Geliri	1.016.438	1.385.206	1.788.404	2.008.082	2.645.154	3.227.075	4.112.084	4.034.383	4.705.158	5.251.494	6.172.295	7.739.238
İşçi ve İşveren Primi	756.439	1.035.206	1.348.170	1.504.992	1.987.757	2.413.168	3.089.917	3.015.808	3.528.869	3.820.848	4.629.221	5.804.429
Devlet Katkısı	260.000	350.000	440.234	503.090	657.397	813.907	1.022.167	1.018.575	1.176.290	1.430.647	1.543.074	1.934.810
Faiz Gelirleri	1.801.477	2.683.984	2.796.196	2.979.717	3.389.285	4.100.119	5.367.158	5.578.610	4.128.490	4.870.847	5.267.473	4.800.116
Diğer Gelirler	9.180	39.270	35.610	44.804	42.479	62.902	107.969	99.808	157.326	62.844	152.141	194.966
Gecikme Zammı	8.446	36.949	31.952	39.583	44.397	62.377	77.146	54.490	86.011	593	33.722	29.442
İdari Para Cezaları	734	2.321	3.658	5.221	-1.918	525	1.315	550	0	0	0	0
İadeler	0	0	0	0	0	0	29.507	44.767	71.315	62.251	118.420	165.524
TOPLAM GİDER	56.601	152.506	240.897	324.482	373.378	408.028	1.939.992	5.969.981	5.147.380	2.602.802	3.950.740	3.545.117
Sigorta Giderleri	46.814	125.978	199.890	273.270	318.700	355.490	517.587	1.303.870	874.700	807.651	981.400	1.292.864
İşsizlik Ödeneği	46.814	125.978	199.890	269.987	316.989	351.907	516.514	1.118.392	810.509	794.003	969.721	1.276.981
Kısa Çalışma Ödeneği	0	0	0	0	0	0	0	163.123	42.094	4.260	3.012	826
Ücret Garanti Fonu Gideri	0	0	0	3.283	1.711	3.583	1.073	22.354	22.098	9.389	8.667	15.056
Aktif İşgücü Programları	0	0	0	0	0	0	14.121	221.597	377.636	345.897	1.096.394	1.132.360
Bölgesel Kalkınma İçin Aktarılan(GAP)	0	0	0	0	0	0	1.300.000	4.140.941	3.664.455	995.284	1.335.177	75.667
İstihdam Teşvikleri	0	0	0	0	0	0	0	75	0	225.308	0	522.162
Sabit Sermaye Yatırımı	1.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Diğer Giderler	8.786	26.527	41.007	51.212	54.678	52.539	108.285	303.499	230.588	228.661	537.768	522.065
GELİR-GİDER FARKI	2.770.494	3.955.955	4.379.313	4.708.121	5.703.541	6.982.068	7.647.219	3.742.820	3.843.595	7.582.382	7.641.169	9.189.203
FİNANSMAN	-2.770.494	-3.955.955	-4.379.313	-4.708.121	-5.703.541	-6.982.068	-7.647.219	-3.742.820	-3.843.595	-7.582.382	-7.641.169	-9.189.203
BORÇLANMA GEREĞİ	-2.770.494	-3.955.955	-4.379.313	-4.708.121	-5.703.541	-6.982.068	-7.647.219	-3.742.820	-3.843.595	-7.582.382	-7.641.169	-9.189.203
BORÇLANMA GEREĞİ (Faiz Gelir - Gideri Hariç)	-969.017	-1.271.970	-1.583.117	-1.728.404	-2.314.256	-2.881.949	-3.580.061	-2.305.150	-3.379.560	-3.706.820	-3.708.874	-4.464.753
TOPLAM FON MALVARLIĞI	4.981.943	8.937.898	13.317.211	18.025.332	23.728.873	30.710.941	38.358.160	42.100.980	45.944.575	53.526.957	61.168.126	70.357.329

* Faiz Gelir Gideri Hariç Borçlanma Gereği hesaplanırken bölgesel kalkınma için aktarılan tutarlar faiz gideri sayılmıdır.

İŞSİZLİK ÖDENEĞİ ALAN KİŞİ SAYISI

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Toplam (*)	Toplam Kişi Sayısı (**)	Ödenen Toplam Tutar (Bin TL)
2002	0	0	5.710	13.126	20.463	26.472	32.902	36.068	39.333	39.692	40.637	41.953	296.356	—	46.814
2003	42.882	55.161	51.870	61.907	60.928	60.139	58.969	62.335	60.398	56.664	57.475	52.965	681.693	—	125.978
2004	56.145	64.579	66.627	68.345	70.031	70.739	70.554	73.827	71.893	73.043	72.812	73.752	832.347	—	199.890
2005	75.103	83.309	84.229	87.394	89.131	90.952	91.114	93.068	90.232	90.221	90.072	90.675	1.055.500	185.768	269.987
2006	92.425	97.076	99.133	99.820	98.731	98.966	99.664	101.274	97.646	95.904	94.956	96.597	1.172.192	198.882	316.989
2007	98.032	104.596	104.402	103.251	100.514	99.038	100.443	102.107	98.975	96.171	96.705	101.890	1.206.124	220.967	351.907
2008	106.945	116.583	121.170	120.572	119.256	119.730	121.701	138.742	138.523	143.419	165.076	193.003	1.604.720	331.348	516.514
2009	244.359	281.882	311.513	317.766	313.860	306.213	292.947	279.258	252.112	237.521	223.706	218.493	3.279.630	472.937	1.118.392
2010	231.829	231.536	219.745	204.166	190.383	180.117	183.383	181.099	172.009	167.196	165.900	170.425	2.297.788	330.837	810.509
2011	184.199	182.446	179.186	172.643	164.774	165.299	166.504	167.113	167.105	161.529	162.811	174.363	2.047.972	322.767	794.003
2012	196.534	193.861	195.125	185.791	179.863	181.618	189.511	188.959	186.064	177.914	191.963	202.923	2.270.126	370.525	969.721
2013	236.015	236.130	234.593	221.922	213.783	214.846	229.206	226.118	224.180	208.953	222.377	234.345	2.702.468	429.333	1.276.981

(*) O yıl içinde ödenen toplam aylık sayısı

(**) 2005 yılından itibaren yayımlanmaya başlanmıştır.

Soru 2: İşsiz kalan vatandaşlarımıza Fon'dan neden düşük ödeme yapılmaktadır?

Cevap 2: İşsizlik ödeneğinin miktarı 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun 50'nci maddesi uyarınca sigortalının son dört aylık prime esas kazançları dikkate alınarak hesaplanan günlük ortalama brüt kazancının yüzde kırkı olarak hesaplanmaktadır. Ancak bu şekilde hesaplanan işsizlik ödeneğinin miktarı, 4857 sayılı İş Kanununun 39'uncu maddesine göre onaltı yaşından büyük işçiler için uygulanan aylık asgari ücretin brüt tutarının yüzde seksenini geçmemektedir.

Soru 3: 2002 yılından bu yana Fon'un faiz geliri ne kadardır?

Cevap 3: 2002-2013 döneminde işsizlik sigortası Fonu 47,7 milyar TL faiz geliri elde etmiştir. Yıllara sari faiz gelirleri üstteki tabloda yer almaktadır.

Soru 4: Fon'dan Merkezi Yönetim Bütçesi'ne yapılan transferlerin harcama türleri itibariyle dağılımı 2002 yılından bu yana nedir?

Cevap 4: 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun Geçici 6'ncı maddesi uyarınca İşsizlik Sigortası Fonundan 2008-2012 dönemi içerisinde 11,5 milyar TL tutarında transfer yapılmıştır. Söz konusu transferler yine aynı Kanun uyarınca Güneydoğu Anadolu Projesi kapsamındaki yatırımlara öncelikli olmak üzere ekonomik kalkınma ve sosyal gelişmeye yönelik altyapı yatırımlarının finansmanında kullanılmış olup harcama türü itibarıyla tek bir kalem olarak izlenmiştir.

İşsizlik Sigortası Fonu'ndan aktarılan kaynakların hangi yatırım projelerinin finansmanında kullanıldığına ilişkin 2008 ve 2009 yılları dışında YPK kararı istihsal edilmemiştir. 2008 yılındaki YPK kararında hem Özelleştirme Fonu'ndan gelen hem de İşsizlik Sigortası Fonu'ndan gelen tahsislerin proje bazında dağılımı yapılmış olup, hangi projenin hangi kaynakla gerçekleştirileceğine ilişkin bir ayırım yapılmamıştır. 2009 yılında da YPK kararıyla yatırımlarla ilişkilendirilen tutar artırılan ödenek ile ilgili olup yaklaşık 2,6 milyar TL iken bütçeye 4,14 milyar TL aktarılmıştır. 2010 ve 2011 yıllarında ise Bütçe, Özelleştirme Fonu ve İşsizlik Sigortası Fonu'ndan elde edilecek kaynakla yapılacak yatırımlar proje bazında yatırım programında yer almakla beraber hangi projenin hangi kaynakla finanse edildiği noktasında belirsizlik bulunmaktadır. Tam ilişkilendirme yapılmamış olmakla birlikte, bu kapsamda finanse edildiği varsayılacak yatırımların çoğu, altyapı yatırımı niteliğini taşımaktadır.

Soru 5: Fon'dan amacı dışında Merkezi Yönetim Bütçesi'ne aktarılan tutar, Fon'a ne şekilde geri dönecektir?

Cevap 5: 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun Geçici 6'ncı maddesi uyarınca, Fon'dan Merkezi Yönetim Bütçesine aktarılan tutarlar ekonomik kalkınma ve sosyal gelişmeye yönelik yatırımlarda kullanılması amaçlanmıştır. Bu kapsamda, söz konusu yatırımlar doğrudan ya da dolaylı olarak işgücüne katılımı artırmayı, istihdamı desteklemeyi ve işsizliği önlemeyi hedeflemektedir. Dolayısıyla Fonun amacı dışında kullanımı söz konusu değildir. Her ne kadar İşsizlik Sigortası Fonu işsiz kalanları desteklemek amacıyla kurulmuş olsa da işsizlikle mücadele bir bütün olarak ele alındığında, insanların işgücüne katılımını artırmaya veya işsiz olanlara iş alanları yaratmaya yönelik faaliyetlerin de oldukça önemli olduğu da yadsınamaz bir gerçektir. Dolayısıyla GAP kapsamında yapılan harcamaların da bu minvalde değerlendirilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Yine sözkonusu Kanunun Geçici 6'ncı maddesi uyarınca, bu kapsamda aktarılan kaynakla gerçekleştirilecek yatırımlardan elde edilecek getiriler ile varlık satışlarından elde edilecek gelirlerin Yüksek Planlama Kurulunca belirlenecek oranı kullanılan kaynak tutarını aşmamak kaydıyla Fona aktarılacağı düzenlenmiş olup, aktarıma ilişkin usul ve esasların Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Hazine Müsteşarlığı tarafından müştereken belirleneceği belirtilmiştir. Ancak bu kapsamda henüz bir düzenleme ve ödeme yapılmamıştır.

Soru 6: Önümüzdeki dönem bu Fon'dan yine amacı dışında kullanım düşünülüyor mu?

Cevap 6: 10. Kalkınma Planı ve 2014-2016 Orta Vadeli Programda İşsizlik Sigortası Fonu kaynaklarının Fonun kanunla belirlenmiş asli giderleri dışında bir amaç için kullanılması öngörülmemiştir.

Soru 7: Fon'un tutulacağı hesaplar bir yönetmelik değişikliği ile neden kamu bankalarına yönlendirilmiştir? Bu bankaların fondan önceki rasyoları ve kredibiliteleri nedir?

Cevap 7: İşsizlik Sigortası Fonunun yönetimi fon kaynaklarının değerlendirilmesi ve saklanması ile ilgili olarak 29 Ocak 2014 tarihli ve 28897 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İşsizlik Sigortası Fonu Kaynaklarının Değerlendirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile fon kaynaklarının bankalar nezdinde açılacak Türk Lirası ve döviz mevduat hesaplarında değerlendirilmesinde, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası hariç kamu haznedarlığı uygulaması kapsamında belirlenen kamu sermayeli bankalardan faiz oranlarına ilişkin teklifler alınacağı ve mevduatın söz konusu bankalardan hangisinde değerlendirileceğine karar verileceği ifade edilmiştir. Bu kapsamda kamu sermayeli bankalara ilişkin yönetmelik değişikliği öncesine (2013 yılı Aralık ayı) ve sonrasına (2014 yılı Mart ayı) ait verileri içeren tablo aşağıda yer almaktadır.

Bankalara İlişkin Bazı Rasyolar

Tablo 1a. Kamu Sermayeli Bankaları Sermaye Yeterliliği Standart Oranı – Mart 2014 (Milyon TL)

	Kredi Riski İçin Gerekli Sermaye Yükümlülüğü (KRSY)	Piyasa Riski İçin Gerekli Sermaye Yükümlülüğü (PRSY)	Operasyonel Risk İçin Gerekli Sermaye Yükümlülüğü (ORSY)	Özkaynak	Özkaynak / (KRSY+PRSY+ORSY) *12.5*100
Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası A.Ş.	9.756	857	1.098	25.357	17,32
Türkiye Halk Bankası A.Ş.	7.749	300	810	15.362	13,87
Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O.	8.196	49	778	15.779	13,99
Kamu Sermayeli Bankalar	25.701	1.207	2.686	56.498	15,27

Tablo 1b. Kamu Sermayeli Bankaları Sermaye Yeterliliği Standart Oranı – Aralık 2013 (Milyon TL)

	Kredi Riski İçin Gerekli Sermaye Yükümlülüğü (KRSY)	Piyasa Riski İçin Gerekli Sermaye Yükümlülüğü (PRSY)	Operasyonel Risk İçin Gerekli Sermaye Yükümlülüğü (ORSY)	Özkaynak	Özkaynak / (KRSY+PRSY+ORSY) *12.5*100
Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası A.Ş.	11.222	658	961	21.198	13,21
Türkiye Halk Bankası A.Ş.	7.478	243	713	14.664	13,91
Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O.	8.186	26	655	15.180	13,70
Kamu Sermayeli Bankalar	26.886	927	2.329	51.041	13,55

Kamu sermayeli bankalar açısından kredi riski için gerekli sermaye yükümlülüğü 2013 yılı Aralık ayı itibarıyla 26.886 milyon TL iken, 2014 yılı Mart ayı itibarıyla 25.701 milyon TL seviyesine inmiştir. Piyasa riski için gerekli sermaye yükümlülüğü ise 2013 yılı sonundaki 927 milyon TL'den, 2014 yılı Mart ayı itibarıyla 1.207 milyon TL'ye yükselmiştir. Operasyonel risk için gerekli sermaye yükümlülüğü 2013 yılı sonundaki 2.329 milyon TL'lik seviyesinden büyük bir değişim göstermeden 2014 yılı Mart ayı itibarıyla 2.686 milyon TL seviyesinde gerçekleşmiştir. Kamu bankalarının özkaynakları ise 2013 yılı sonundaki 51.041 milyon TL'lik seviyesinden, 2014 yılı ilk çeyreği itibarıyla 56.498 milyon TL seviyesine çıkmıştır. Sermaye yeterlilik oranı 2013 yılı sonundaki yüzde 13,55 seviyesinden, 2014 yılı Mart ayında yüzde 15,27 düzeyine çıkmıştır.

Soru 8: Fon hesabının kamu bankalarına yönlendirilmesiyle Fon'da özel bankalara göre faiz kaybı yaşanacak mıdır?

Cevap 8: Türkiye Bankalar Birliği'nin Mart ayı verilerine göre kamu sermayeli bankaların ortalama mevduat faizi yüzde 9,21 iken özel sermayeli bankaların ortalama mevduat faizi yüzde 9,18'dir. Görüldüğü üzere kamu sermayeli bankalar ile özel sermayeli bankalar arasında aleyhte bir fark söz konusu değildir. Öte yandan, her ne kadar kamu sermayeli olsa da bankacılık sektöründe faaliyet gösteren tüm bankalar serbest piyasa koşullarında faaliyet göstermektedir. Ayrıca, 29 Ocak 2014 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan İşsizlik Sigortası Fonu Kaynaklarının Değerlendirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik'in 2'nci maddesinin b fıkrasının 3'üncü bendine göre fonun değerlendirilmesine ilişkin olarak kamu bankalarından teklif alınacağı belirtilmektedir. Bu durum da bankaların daha yüksek oran sunmasına imkân sağlayacaktır.